

(SZEGEDI KATOLIKUS TUDÓSÍTÓ)

Előfizetési ár:

Egy évre 2 P, vidékre 2:40 P.

Megjelenik minden hónap közepén

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Szeged, Dugonics-tér 12 (Kat.Ház)

Az eucharisztikus vilá kongresszus szociális jelentősége

Az eucharisztikus vilá kongresszusok sokkal tágabb gondolkörben mozognak, mint ahogy azt a leggrandiózusabb, a chicagói kongresszusnál is nagyobb méretű, tisztán hódolati manifesztációk kifejezésre jutatni képesek lennének.

Az eucharisztikus vilá kongresszusok eszméje nem egyedül s nem is elsősorban a pusztán imdat-beli hódolás a szentségi színek alatt rejtőző Istenember előtt, bár ez is minden benső lelkesedést, odaadást, készületet és minden külső fényt és nagyméretűséget megérdemel; hanem ezen túlmenően az akaratok meghódolása és az országok, a nemzetek, a társadalmi osztályok Krisztus lelki birodalmába való beolvadása, egyszóval a Krisztus Király eszméje. Ezt az eszmét tűzték zászlójukra kezdettől fogva az eucharisztikus kongresszusok.

A vilá kongresszusok eszméje Paray-le-Monial-ban pattant ki, amikor a katolikus Franciaország a Jézus Szíve-kultusz keletkezésének kétszázéves emlékét ülte 1873-ban. Maga ez a kultusz kezdettől fogva nemcsak mint az egyéni lelkiéletet mélyítő, a lelkiség fokozására kiválóan alkalmas és hatdos eszköz, hanem mint a társadalmat megújító, Krisztus szellemével betöltő erő és mozgalom jelent meg s indult hódító útjára a vilá gban. Ezt látta a katolikus Franciaország ebben a kultuszban, amikor 1873. jun. 29.-én a Jézus Szíve-tisztelet bölcsőjénél, Paray-le-Monial-ban mintegy 30 ezer ember kiállt az ünnepélyes felajánlás után: „Jézus, légy te a mi királyunk!” De Belcastel Gábor nemzetgyűlési képviselő 50 képviselő társával mutatja be ez alkalommal hódolatteljes tiszteletét az eucharisztikus isteni Szívnek. Ekkor villant meg Tamisier Mária Márta, az eucharisztikus vilá kongresszusok megindítójának lelkében az eszme: „Milyen szép lenne, ha az eucharisztikus Jézus szociális uralmát el lehetne ismertetni a nemzetekkel!”

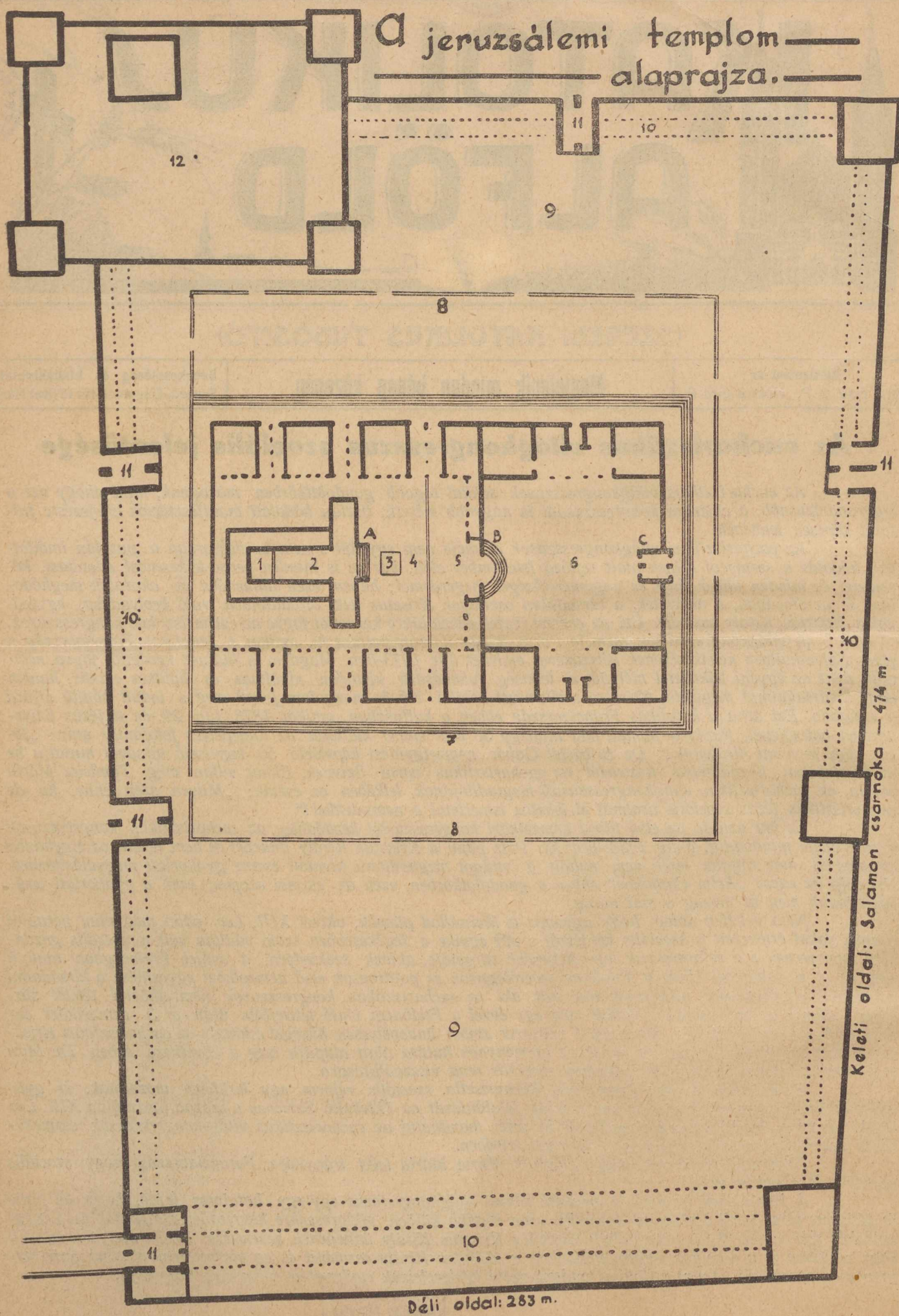
Ez lett azután az első lille-i nemzetközi kongresszustól kezdődőleg az eucharisztikus kongresszusok vezéreszméje mindaddig, amíg 1925.-ben XI. Pius pápa a Krisztus Király ünnepét be nem vezette az Egyházba és ezzel új, még tágabb teret nem nyitott a vilá got meghódítani hivatott eszme gyakorlati megvalósítására. Voltaképp az egész „Actio Catholica” ebben a gondolkörben, ezen az eszmei alapon, ezen a gyakorlati területen indult meg és mozog a mai napig.

Nem véletlen dolog, hogy ugyanaz a Mermillod püspök, akivel XIII. Leo pápa még mint perugiai püspök sokat értekezett a szociális kérdésről s aki egyike a legékebben szóló vádlója volt a liberális gazdasági rendszernek s a reformoknak legerőteljesebb sürgetője, akinek székhelyén, a svájci Freiburgban alakult még az u. n. Freiburgi Unió, a katolikus szociológusok és politikusok első nemzetközi egyesülése a társadalmi reformok megteremtésére, ugyancsak első volt, aki az eucharisztikus kongresszusok nemzetközivé tételét sürgette s akinek székvárosában tartották meg egy évvel a Freiburgi Unió létrejötte után a 3. nemzetközi eucharisztikus kongresszust. Ez alkalommal négyezer ember ünnepélyesen hűséget esküszik az eucharisztikus Krisztus társadalmi királyságának, és ennek az eseménynek hatása alatt alapítja meg a következő évben De Mun a francia ifjúság szövetségét a keresztény szociális rend visszaállítására.

Ez a három eszme: Szent Szív, Eucharisztia, szociális reform egy területen mozognak, és gyümölcsükként könyvelhetjük el nemcsak a vilá g felajánlását az Üdvözítő Szívének a század fordulóján XIII. Leo által, hanem a Rerum novarum enciklikát is, mely mondhatni az eucharisztikus vilá g-kongresszusok eszmekörében született és érlelődött meg a nagy pápa lelkében.

Nem véletlen az sem, hogy Tamisier Mária Márta lelki irányítója Franciaország nagy szociális apostola P. Chevrier volt.

A jeruzsálemi az első és második római vilá kongresszus egy-egy hatalmas lépés, hogy az unió és Krisztus társadalmi királysága eszméjét mind tágabb körben, vilá grészekre kiterjedően ismertesse és a megvalósítás felé vigye. Mind e törekvések koronája Krisztus Király ünnepének bevezetése 1925. dec. 24.-én. XI. Pius pápában is a szociális reform gondolata a Krisztus Király eszmével és az eucharisztikus szent Szív-kultuszával kapcsolódik, amint hatalmas vilá gra-szólo körleveleinek egybevetése világosan bizonyítja.

Jahve temploma az ószövetségben*) és Szeged fogadalmi temploma az újszövetségben

A szentírásban olvassuk, hogy Krisztus két ízben is kikorbácsolta a kalmárokat a templomból: először nyilvános működése kezdetén az első Husvétkor, másodsor pedig szenvedése hetében, Jeruzsálembe vonulása utáni napon.

Jellemző, hogy az esetet mind a négy evangélista felemlíti és mindenik azt írja, hogy a templomban volt a piaci jelenet. Egyik sem enyhíti a tényt azzal, hogy a templom környékét, avagy egyik előudvarát említené. Sőt Krisztus tiltakozó szavai is magát a templomot hangsúlyozzák. „Ne tegyétek Atyám házát vásárcsarnokká!” Ján. 2. 16. „Az én házam az imádság háza, ti pedig azt latrok barlangjává tettétek!” Luk. 19. 46. Márk. 11. 17. Mát. 21. 12.

Pedig kulturtörténeti adatok tanuskodnak arról, hogy a vásári terefe magától a templomtól, annak szentélyétől és a szentek szentjétől nagyon is tisztes távolságban zajoskodott. A piaci jelenetek helye a külső udvar volt — a „Királyi csarnok” és „Salamon csarnoka” köztí rész — hová a pogányok is bemehettek. Az árusok itt ütötték fel sátraikat s árulták az áldozatokhoz szükséges állatokat. Itt tárgyaltak a pénzváltók is, akik a különböző valutákat (görög, római stb.) zsidóra váltották, mert a templomadót és az ajándékokat is csakis ezen valutában lehetett lefizetni. Ezen üzletekkel, bár a kultusz céljából azokra szükség volt, nem lett volna szabad a templom közelségét mégsem beszennyezni. Az árusok is érezhették ezt, mert nem szegültek ellen Jézus kemény fellépésének, egyénisége lenyűgözte őket. E külső udvartól, az u. n. „pogányok udvarától” maga a templom épülete és közvetlen körzete sokszorosan el volt zárva kerítéssel, lépcsőzetes terrasszal, 21 méter magas fallal, benső udvarokkal és hatalmas, 16 méteres kapukkal, melyek felett még 21. méternyire magaslottak a tornyok.

Másfél méter magas kőkerítés 262.5 méteres négyzetben gátolta a pogányokat a továbbjutásban. E kerítés átjáróin kifüggesztett táblák halálfenyegetéssel riasztották vissza őket.

E táblákból egyet 1871-ben a templomtér közelében megtaláltak. Jelenleg a konstantinápolyi muzeumban őrzik. Felírásának szövege: „Egy idegen (pogány) se lépjen a szentély körüli kerítés területére. Akit rajtakapnak, önmagának tulajdonítsa a következményt: a halált.”

E hatalmas kvadrum mintegy semleges zónát alkotott, melyen 12 fokú lépcsővel, 5 méter széles terrasz emelkedett, s a templom belső udvarainak a falát övezte. E fal 21 méterre emelkedett a pogányok udvara fölé és 9 arany-ezüst lemezzel borított szárnyaskapujához még öt-öt lépcső vezetett. E kapuk felett 21 méter magasban emelkedtek a tornyok.

A keleti oldal egyetlen 15 méter magas kapuja volt a főbejárat, aranyból értékesebb korintusi ércből készült — nevét is ettől vette: korintusi kapu — óriási súlya miatt 20 ember zárta-nyitotta. E kapu a nők udvarába nyílt, hol 13 persely várta a nemesszívű adakozókat. Itt dicsérte meg Krisztus a szegény asszonyt két fillérje miatt. A nők csakis

az udvart körítő oszlopos csarnok karzatán tartózkodhattak.

A férfiak udvarába a 15 fokú lépcsős u. n. „Felső kapu” vezetett. Ezt egy félméteres kőkorlát választotta el az áldozatot bemutató papok és leviták helyétől. Laikus ennél a kőkorlátnál beljebb már nem mehetett. A legbensőbb udvarban volt az áldozati oltár, itt mutatták be a bárányáldozatot naponta kétszer: reggel és este 6 órakor. Ez volt a folytonéző áldozat, mert az áldozati tűz soha ki nem aludhatott. Jahve rendelése volt ez, hogy előképe legyen az isteni Bárány soha meg nem szűnő áldozatának az újszövetségben.

Magához a templomhoz 12 fokú lépcső vezetett, óriási fehér márványtömbökből épült, kívül-belül gazdagon aranyozva. Mivel a templomhoz terrasz-szerűen emelkedő síkok vezettek, magának a legalsó térnek síkjáról 75 méter magasnyira magaslott ki a templom és messze környéken, mint sziporkázó ragyogás volt látható, sárgarézrel borított felületeivel.

A szentélynek 47 méter magas előcsarnoka volt. Ettől a szentélyt drága szőnyegfüggöny zárta el. felette óriási szőlőtöke szinaranyból embernagyságú fürtökkel, Izrael symboluma. Itt volt a hétágú gyertyatartó a kovásztalan kenyerek asztala és az illatoltár. (E helyen jelent meg Gábor főangyal Zachariásnak és adta hírül János születését) Ezentúl következett a szentek szentje.

Kettős függőnye, félméteres távolságban egymástól, gátolta a bejárat. Ide csak a főpap léphetett. Az is csak egyszer az évben. (E függöny szakadt ketté szent Pál tanúsága szerint Krisztus halálakor.)

A gyönyörűséges templom e legszentebb helye teljesen üresen állt, mert a frigszekrényt még Jeremiás próféta rejtette el, előre jelezve Izrael gyászos romlását.

E helyrajzi ismertetésből és a mellékelt alaprajz jegyzeteiből világosan kitetszik, hogy a vásári jelenetek helye légvonalban is legalább 200 méternyire esett a templomtól. Az áldozati cselekmények helye pedig mintegy várszerű erődítményekkel volt elkülönítve, hová a külső udvar zaja csak eltompultan hatolhatott. Krisztus mégis a legerélyesebb eszközt használta, hogy Isten házában és környezetében szakrális jellegét mindenki öntudatába felejthetetlenül belevesse időtlen időig. Nemcsak kikorbácsolta a kufárokat, de azt is megtiltotta, hogy a pogányok udvarát átjáró gyanánt használják. „Nem engedé meg, hogy valaki edényt vigyen át a templom”. (Márk. 11. 16.)

Aki a jeruzsálemi templomnak mellékelt alaprajzát tanulmányozza, megértheti, hogy a foga-

*) E cikk nem irányul a játékok dómtéri megrendezése ellen. Csak maradjanak ott! A dóm közelsége hathatós biztosíték a fehér darabok fehér megrendezésére.

A dómtéri játékok nagy kulturális tényező. Az elért sikernek őszintén örülni lehet és kell. Azok fokozása kívánatos.

A színpad azonban nem a bejárat elé való. Ez ellen tiltakozik az esztétikai meg a vallási érzék. Csak szigorúan értelmezett misztérium adható a portálé terén, mint a párisi Notre Dame előtt.

dalmi templomunk portáléja elé állított színpadon bemutatott profán darabok (és nem misztériumjátékok) megrendezése és eljátszása még más vallásúak istenházát tisztelő lelkét is bántja.

Az a hely, melyen a színpad emelkedik, liturgikus egységben van már magával a templommal. Tehát szent hely!

Ha Krisztus nem tűrte a piaci jeleneteket Jahve temploma körül több száz méteres távolban és korbácsot ragadott, vajjon minő szívvel veszi tudomásul mindazt, mi templomunk bejárata előtt, egy két méternyire, történik a próbákon az előadások közben és alatt, igen sok nem fegyelmezett statiszta és akárhány szereplő körül, kiknek egyáltalán nincs érzékük a hely szakrális jellege iránt?

Ha Krisztus nem tűrte, hogy a templom legkülső udvarát átjárónak használják, hogy tűri azt, hogy az újszövetség templomának fenséges homlokzatát, mint csupán egy matematikai tényezőt alkalmazzák a díszletek között profán darabok sikerének felfokozására?

Jákob megilletődött, amikor álmából felserkent. „Mily félelmetes ez a hely! Isten háza és a mennyország kapuja”, mondta megrendült lélekkel.

Pedig csak álomban hallotta az Úr szavát. Csak álomban közeledtek hozzá az ég angyalai és csak egyetlen egyszer.

Ami vallásunk templomaiban, nem álomban, valóságban, a fizikai ténylegesség törvényeinek realizálásában — bár titokzatos módon — van jelen a mi Istenünk, nem pár pillanatig, egy látomás idejéig, hanem az idők végezetéig.

Izraelita, református polgárai a városnak kifejezték megdöbbenésüket afölött, hogy fogadalmi templomunk a szabadtéri játékok idejére merőben esztétikai és színpadi tényezővé alacsonyodik. Ismerünk katolikusokat, kik az egész játékidő alatt elmaradnak a fogadalmi templomból, mert zavarja vallási érzésüket az átalakított bejárat.

Aki ismeri az anglikán, holland mély vallásos-ságot, a francia, a lengyel templomtiszteletét, aggódva gondol a jövőre, amikor a szabadtéri játékok különben örvendetesen fejlődő forgalma oly idegeneket is vezet hozzánk, kik nem fogják majd semmiképpen sem megérteni dómtéri játékaiknak eszmei kapcsolatát a fogadalmi templommal és ezen eltűnődve megütközéssel távoznak.

Vajjon kettős szentévünk eucharisztikus készülődései nem figyelmeztetnek-e minket e veszélyre hathatósan?

Dr. Dómtéri.

Jegyzetek az alaprajz megértéséhez*)

1. Szentek Szentje.
2. Szentély.
3. Égő áldozatok oltára.
4. Papok, leviták udvara.
5. Izraelita férfiak udvara.
6. Izraelita nők udvara.
7. 12 fokú lépcsős terras.
8. Kőkorrálltal bekerített előudvar, egy oldala 268.5 méter.

*) L. Schuster—Holzhammer, Handbuch zur Biblischen Geschichte II. B. VIII. kiad. Freiburg, Herder.

Dr. Szentiványi R. A szentírástudomány tankönyve 2 köt., 3. kiad. Szeged. Városi nyomda.

Dr. Szentiványi R. A századok halhatatlan királya. Szeged. Városi nyomda.

9. Pogányok udvara.

10. A templomteret bezáró bástya oldalához épített márványoszlopos csarnok.

11. Az 50 m. magas bástya kapui.

12. A 46 m. magas emelkedő Antónia vár a római helyőrséggel.

A) 12 fokú lépcső a templom előcsarnokához.

B) 15 fokú lépcső a férfiak udvarába vezető „Felső Kapu”-hoz.

C) 16 m. magas Korintusi érckapu. Itt történt az isteni Kisded bemutatása.

A templom csarnokos udvaraival, hatalmas te-reivel kolosszális méretű alapépítményeken, hatalmas bástyafalakkal határolva, terraszszerűen emelkedett az égnek és márványfalaival s pazar szín-aranyával szemkápráztatóan tündökölt a messze-ségbe, mint a hófödte hegytető.

Húsz évvel Kr. e. kezdte el építeni Nagy Heródes és csak Kr. u. 64-ben készült el teljes egészében. Jos. Flavius szerint 18 ezer munkást bocsájítottak el ekkor. Ugyancsak ő mondja, hogy fensé-gesebb építményre a nap nem ragyogott rá e földön. S mégis 6 évre a befejezés után áldozata lett a szörnyű pusztulásnak, melyről Krisztus jövendölte: „kő kövön nem marad”.

Még vannak a külső falból megmaradt „tégla-kövek” 8—12 m. hosszúságban, 1 m. magasak és szé-lesek, 18.500 kg. súlyban. A bástyafalak magassága a keleti oldalon még most is, minden törmelék fel-rétegződése ellenére is 15 m., a délkeleti sarkon pedig 30 m.

E bástyafalakat díszítette belülről mind a négy oldalon végigfutó márványoszlopos csarnok, mely a keleti oldalon „Salamon csarnoka”, a déli oldalon „Királyi csarnok” néven volt ismeretes. Ez utóbbit 162 márványoszlop díszítette, mindegyik 5 és fél m kerülettel és 14 m magas, nem számítva a talap-zatot és a korintusi oszlopfőt.

Érthető, hogy szent lelkesedés lobbant lángra az izraelita zarándok szívében, amikor a törvény szerint háromszor az évben e templomba zarándo-kolt és már messziről feléje tündökölt annak káp-rázatos szépsége. Mily tüzzel énekelték a 121. zsol-tárt:

„Örvendeztem, mikor mondták nekem:
Az Úristennek megyünk hajlokába!

— — —
Te vagy a város, Isten városa!

— — —
Jeruzsálemre békét esdjetek!
Bőséget lásson, ki téged szeret!”

Salamon csarnokában Krisztus többször taní-tott, Péter is itt mondta el második beszédét, az első keresztények is gyakran gyülekeztek itt.

A 12 éves Jézus valószínű azon zsinagógában maradt az írástudók között, mely a pogányok ud-varában emelkedett.

SZEGEDI ÚJ NEMZEDÉK

a szegedi keresztények politikai napilapja.

● A legértelmesebb szegedi újság. ●

† ZEHNTBAUER JÁNOS

A nemzeti újjáéledés idejének kezdő évei után kiderült, hogy a hangzatos jelszavakat fel kell váltani az értékes tartalmaknak. A jelszónak kitűzött keresztény és nemzeti cél határozatlan volt, mindenki úgy magyarázhatta, ahogy akarta. Szükségessé vált, hogy ott, ahonnan az újjáalakító mozgalom kiindult, alakíttassék egy folyóirat, amely mindenkor, főleg gyakorlati esetekben, de általános irányító megvilágításban is helyesen interpretálja a magyar nemzeti és keresztény gondolatot.

Ennek a gondolatnak megalapításánál, a Katolikus Ébredés létrehozásánál játszott nagy szerepet Zehntbauer János, aki az akkor felvett munkáját rendületlen kitartással végezte a Katolikus Alföld keretében is, míg a halál pontot nem tett élete tevékenységére. Most, hogy eltávozott közülünk, egy zökkenő állott be, mert hiányzik az ő agilis, minden irányban érdeklődő, mindenben irányítani tudó lelkes és a nehézségeket mindig legyőzni tudó akarata. Nehéz lesz megtalálni helyébe azt, aki ő volt!

Ki is volt ő? Rendületlen hívője annak, hogy a katolicizmus nemcsak történelmileg, de Krisztus megbízatása folytán letéteményese a hitnek és a kegyelmeknek és éppen ezért társadalmi, nemzeti, sőt világkonszolidáció is csak a katolicizmus hirdette tanok pontos betartásával lehetséges. Rendíthetetlen magyar érzéséből kifolyólag különösen hirdette ezt a magyar viszonyokat illetőleg is s ostromozott mindenkit, aki a legkisebb mértékben is engedékeny, alkudozásra hajlandó volt.

Azok estek igazságot hirdető érveinek pergőtűzébe, akik könnyen felejtők voltak s az igazságot olyan ujságok hasábjain keresték, amelyek a forradalmosításnak s trianonnak előkészítői voltak s most nem csinálnak mást, mint mézes szavakba csomagoltan adják be régi eszméiket. Semmi sem tudta őt jobban elkészeríteni, mint mikor azt látta, hogy katonatisztek, állami hivatalnokok, városi tisztviselők, iparosok, kereskedők kezében Az Est, Magyarország, Pesti Hirlap stb. van. Ilyenkor szomorúan hivatkozott arra, hogy az intelligens katolikus lapokat mennyien nem olvassák, akiknek olvasniuk kellene, csupán azért, mert azok nem engedhetnek az igazságból. Az elvtelenség terjedésének, a kötelességsökkenés felburjánzásának egyedüli okát abban látta, mert az emberek szívesebben veszik az olyan ujságokat, amelyek az elvek terén hajlandók az engedékenységre, a hibáknak hamarabb lesznek védői, mint ostromozói s amelyek mindig csak az emberi gyöngeség mellé állanak.

Akad-e, aki íróasztalunknál elfoglalja a helyét? Bizonyára akad, mert elszomorító lenne társadalmunkra és nemzetünkre is, ha a régi erényeknek követője és gyakorlója nem akadna. Az igaz, aki ezt vállalja, harcot vállal, amelyet nap-nap után meg kell harcolni következetesen. De ez jó harc, el is nyeri jutalmát az ilyen, ha itt a földön csak kis mértékben is, de elnyeri azt, amit elnyert a mi halálig hűséges munkatársunk Zehntbauer János is, mint ahogy az apostol megírta: „A jó harcot végig harcoltam, a pályafutást bevégeztem, a hitet megtartottam, készen vár reám az igazság koronája, melyet megad nekem azon a napon az Úr, az igazságos bíró”.

Szociális tevékenykedés

Körögyszentgyörgy Szegvár felső állomása. Ez a telep a háború után keletkezett. Szegvár legszegényebb népének menedékhelye. A földmunkások vállalkozó szövetkezetének áldottlelkű szervezője a Földbirtokrendező Bírósághoz kérelemmel fordult, hogy a földmunkásszövetkezetnek 9 hold földet a rajta levő gazdasági épületekkel adjon át, hogy a szegvári nincstelenek részére munkásjóléti intézményeket létesíthessen. Ezeket az intézményeket a szövetkezet Dr. Steuer György közbenjárására a Szociális Testvérek Társaságára bízta. Nem is tévedett! A szövetkezet iskolát, napközi otthont tart fenn és kápolnát is épített, hogy az elhagyatott magyar nép vallásos nevelésben részesüljön. Az iskolában Zsófia testvér tanít, de ellátja a napközi otthont is. A napközi otthonban 80 gyermek kap napi ellátást. A testvér vezetésével belekapcsolódnak a telep asszonyai is a szociális karitatív munkába, akik a főzést, gondos felügyeletet, a takarítást szívesen végzik. Zsófia testvér 8 év óta irányítja e nemzetvédő munkát. Kalapot kell előtte emelni. Ez a csendben dolgozó testvér az Isten országáért és a magyar faj boldogulásáért áldozta fel életét.

A községben a földmunkásszövetkezet tanácskozó termét szülő-szobává alakították át, ahol öt munkásasszony csecsemőjével élvezi a testvérek gondoskodó szeretetét. Gróf Károlyi László palotáját szociális testvéreknek adományozta, ahol a testvérek ovodát tartanak fenn és onnan irányítják a szegények, árvák, betegek gondozását. Itt foglal helyet a Zöld Kereszt egészségvédelmi szolgálat is. Viktória testvér társaival együtt nagy szeretettel, hozzáértéssel és krisztusi lelkesülettel innen irányítja Szegvár szociális életét. E krisztusi munka nyomán a szegvári, szegénységgel küzdő lelkekben új remények fakadnak.

Képek, képkerekek, függönytartók,

fürdőszobatükrök nagy választékban

Tóth István

képkerekezőnél, Szeged Tisza Lajos krt. 45. sz.

Gondos, takarékos háziasszony sifonokat, vásznakot, asztalneműeket, ingkelméket csakis a

Vőfélyboltban

Feketesas-utca 9.

szerzi be. — Menyasszonykelengyéket, férfi-fehérneműeket, csecsemőfehérneműeket hozott anyagból is nagyon olcsón készítünk.

6—12 havi hitel. ABC-re.

Az Eucharistia az Ösegyházban.

Mialatt Aranyszájú Szent János, az ő nagy tudásával, de leginkább életszentségével fényeskedik, vele egyidőben Milánó lánglelkű püspöke, Szent Ambrus Nyugaton lesz védője, tanítója Krisztus egyházának. Előkelő római nemes családból származott. Atyja Galvának, ő maga pedig Milánónak volt helytartója. A Szent hagyomány szerint, midőn püspökválasztással kitört viszály lecsendesítésére megjelent a milánói templomban, egy gyermek felkiáltására, hogy Ambrus legyen a püspök, a nép közakarattal őt választotta meg püspöknek. Ez csak hagyomány, de az bizonyos, hogy a nagy képzettségű és erélyű helytartó a püspöki székek is díszére vált s puritán szilárd római jellemével, szent életével, nagy tudásával és buzgóságával a nyugati egyházatyák egyik legkiválóbbja lett.

A többi közt Szent Ágostont is viszi oda Krisztushoz. Ez a lángoló buzgóság és nagy tudás teszi igazán értékké a műveiből itt közlendő bizonyosságokat az Oltáriszentség mellett. Dávid zsoltáraihoz írott magyarázatában így nyilatkozik:

»Láttuk a mi főpapunkat eljönni hozzánk, láttuk és tanúi voltunk, amint érettünk vérét föláldozta. Őt utánozzuk, amint gyengeségünk engedi, mi papok, amikor a népért az áldozatot bemutatjuk, akik bár a magunk érdeme szerint gyengék, de mégis tiszteletreméltók vagyunk az áldozat révén. Bár ugyanis most testi szemünkkel nem látjuk, hogy Krisztus magát föláldozza, mégis ő áldozza itt is föl magát, midőn Krisztus

testét föláldozzuk; sőt nyilvánvalóan bizonyosságunk van arra, hogy itt is Ő áldozza föl magát, hiszen az ő igéi változtatják át az áldozatot, melyet mi felajánlunk.»

Szent Ambrus ezen szavai világos bizonyágai annak, hogy az Egyház mindenkor hite szerint minden szentmise nem más, mint Krisztus keresztáldozatának folytonos megújítása. — Krisztus keresztalálának bizonyága minden szentáldozás is, Szent Ambrus e szavai szerint:

»Valahányszor e Szentséget magunkhoz vesszük, mely az ő szent igéjének titokzatos erejével változott át testté, vérré, az Ur halálának vagyunk hirdetői, amint mondá: Az én testem valóban étel, az én vérem valóban ital.»

A szentségekről szólva az észszerűségét mutatja ki hitünknek, hogy Jézus Krisztus az Oltáriszentségen valósággal jelen van.

»Talán azt mondod: Én egészen mást látok. Másképen állítottad tehát, hogy Krisztus testét veszem magamhoz?... Már nem az, aminek a természet alkotta, hanem amivé Krisztus igéi átváltoztatták; nagyobb ereje van ezen igéknek, mint a természetnek, mert ezen igékre maga a természet is átváltozik.

Te talán azt mondod (a Szentségről): Hisz az olyan, mint az én rendes kenyérem. Csak-hogy ez a kenyér az átváltoztató igék előtt volt csak kenyér; amikor megtörtént az átvál-

A vándor

Dezsényi Béla novellája

Valahol az erdők alján állt a ház. Kéményén télen az otthon-tűzhely meleg füstje szárnyalt, nyáron szelid gölya fészkelt.

Felette égig ért a hegy. Ormán a fenyők már a felhőket tartották, vagy a végtelen mélységű eget, mint kék baldachint. A házat Boldogságházának hívták a környéken. Kertjébe sok minden begurult a meredek oldaláról... Ezüstszerű patak ugrált szikláról-sziklára, vad, kamasz kedvvel, aztán a kertben kis tóvá szelidült és békén ringatta tükrén az eget. A hóvárígak, kankalinok színe is lesimult a hegyről. Fehér, kék szirmokkal szórták tele a kertet, aztán bementek a szobába is és mindenkinék szemébe beleszórtak szirmaikból egy darabot. A legmagasabb fenyő, amelynek gyökereit már meglazította a kőlavina s büszke koronáját megtépázta a vihar, lezúgatta jelkét a Boldogságház lakóihoz: »Állni kell, ahová Isten állított

és egy szót nem szabad elfelejteni: Fölfelé!«

A ház lakói megértették a fenyő szavát. Boldogok voltak akkor is, amikor a kalász magja elfelejtett kenyér lenni az asztalukon. Boldogok voltak akkor is, mikor a fekete vihar megtépte a hegyet és goromba kézzel beöklözött az ablakon. Ilyenkor még szűkebb szigetét csináltak maguk köré, mindent ki akartak söpörni házuk tájékaról, ami nem volt odavaló. Pedig néha idáig hozta a szél a város sikoltását. Ott egyre halnak az emberek... Egyiket megfojtja a könny, mert nincs aki letörölje. A másik megfagy meztelensége pusztaságában, mert nincs, aki felöltöztesse. Egyiket guzsba köti a gyűlölet, mert nincs szeretet, ami feloldozza, a másikat halálra szédíti a szenvedély, megvakítja a sötét gyönyör, mert nincs aki elhozná és megmutatná neki a tisztaságot.

... A Boldogság-ház lakói minden halk estén együtt ültek. Az apa asztalánál dolgozott, az édesanya kisgyermekét altatta a hófehér ágy puha melegében. A lány pedig virágait rendezgette a Mária-szobor körül. Az álmos virágok fehér kelyhüket ráhajtották a Szűzanya kék kön-

tösére és a leány, mintha maga is csodás, karcsu virág lenne, odatette szép fejét az égi Szűz végtelen tisztaságára... Boldog béke mindenütt. De a szorosra zárt ablakon keresztül, távoli, sötét zugás indult.

— Nagy vihar lesz, — szólt az asszony és óvó mozdulattal mélyebben hajolt a kicsi gyermek álma fölé.

A szél megrázta a házat és valami borzalmas erő átdobta a mennydörgést a falon. Örült szirénaként bögött a hegy. Elszabadult vad zápor zuhant a kertre.

— Szegény virágaim... — sóhajtott a leány és fehér kezét összekulcsolta.

A férfi abba hagyta munkáját és éber fülekkel figyelt kifelé. Talán csak ő hallotta, hogy valaki segítségért kiált... Mintha ezer és ezer hang szörnyű kórusban összefogóva sikoltana odalent a Világ országútján... Valami felemelte és vitte... Kiszaladt a viharba.

— Valakit meg kell menteni!

Most ezt a mondatot süvöltötte fülébe a vihartépte nagy fenyő, a virágok megriadt üzenete, a elkavart kis tónak hulláma...

Amikor visszatért, csapzott, szür-

toztatás, a kenyér Krisztus teste lett. De hát, hogy lehet testté, ami kenyér. Az átváltoztatással. Ez az átváltoztatás pedig kinek igéivel történik? Az Ur Jézuséival. A szentmise előző részében mindent a pap mond; így ő mondja el Isten dicsőítését, ő mondja el az imákat a népért, stb.; de mikor oda ér az átváltoztatáshoz, már nem a maga szavait mondja, hanem Krisztus igéit ismétli. Így tehát Krisztus igéi teszik azt Oltáriszentséggé. — Krisztus igéi előtt a kehely is csak bort és vizet tartalmaz; de mikor Krisztus szavai elhangzanak, benne Krisztus vére lesz, (mely megváltotta az emberiséget.)

A mester után gyönyörűséggel olvashatjuk jeles tanítványának, Hippo nagy püspökének, Szent Ágostonnak tanúságait az akkori nyugati Egyháznak hitéről az Oltáriszentség mellett. S amint Szent Ágoston az ő rendkívüli mély és sokoldalú tanultságával, mindenben a hit és észkövetelmények összeegyeztetését keresi, úgy az Oltáriszentségről tett nyilatkozatai főleg azért érdemelnek figyelmet, mert az Oltáriszentségbe vetett hitünknek észszerűségét iparkodik mindig kimutatni.

Egyik beszédében figyelmeztet bennünket, hogy a szentáldozás útján Krisztus testének tagjai leszünk s azért e fölséges test tagjaihoz illően és méltóan kell élnünk.

»Arra figyelmeztet benneteket, mennyire kell szeretnetek az egységet. Vajjon — ugyanis — egy magból készült-e ez a kenyér? Nemde sok búzaszemből? A kenyérré készítés előtt külön szemek voltak; megörölvén és vízzel dagasztva egyesültek.«

Legyünk azért tetteinkben, életünkben, valóban Krisztus testének tagjai, mondja beszéde további folymán.

»Amit láttok, az kenyér és kehely; szemetek csak ezt láttatják veletek; de amit a hitnek kell tartania, eszerint a kenyér Krisztus teste és a kehely Krisztus vére. De hogy lehet a kenyér Krisztus teste; s a kehely, vagy helyesebben, ami benne van, hogy lehet az Ő vére? Ezek — testvéreim — ép azért szentségek, mert bennök mást lát a szemünk s mást a hitünk. Szemünk az anyagi külsőt látja; de amit a hit benne lát, annak lelki gyümölcse van. Azért, ha Krisztus testét meg akarod érteni, halld, amit az apostol mond: Ti pedig Krisztus teste és az Ő tagjai vagytok. (I. kor.) Tudnotok kell, mit vetetek magatokhoz és mit kell naponta magatokhoz venni. Az a kenyér, melyet az oltáron láttok, Isten igéivel átváltoztatva, Krisztusnak teste; a kehely pedig, vagy helyesebben, ami a kehelyben van, Isten igéivel szintén átváltoztatva, Krisztus vére. Ha jól vettétek magatokhoz, ti is azzá lesztek, amit magatokhoz vesztek, az apostol ezen szavai szerint: Egy kenyér, egy test vagyunk sokan. (I. Kor. 10, 17). Ezekkel a szavakkal értelmezi ugyanis az Oltáriszentséget. Ez a kenyér pedig Krisztus teste. Ha pedig ti Krisztus teste és az Ő tagjai vagytok, a ti titokzatos szentségtek van ott az oltáron, a ti titokzatos szentségteket veszitek magatokhoz. S hogy ezek vagytok, azt az Amen jelellettel valljátok és evvel a jelellettel aláírjátok. Mert azt hallod: Krisztus teste és arra jeleled: Amen. Légy azért Krisztus teste, hogy igaz legyen ez az Amened.« —

kearcú idegent hozott magával.

— Hová indultál? — kérdezte tőle.

Az idegen ráemelte fénytelen szemét.

— Le az ingoványok városába. Nem jössz velem?

Az apa ránézett az asszonyára és a leányra, akik félelemtől táguult szemekkel álltak a sarokban.

— Én hallottam a kiáltást. Érte kellett mennem, elpusztult volna...

Aztán az idegenhez fordult:

— Éhes vagy?

A feldult arc körülpillantott a szobán.

— Hol vagyok?

— A Boldogság házában. Ez az én otthonom.

— Otthon? — kacagott a vonagló szája. — Odalent nálunk sorompónak hívják, amit összetör az első idegen vágy, a kóbör vér első lázadása.

— Mit beszélsz vándor?

— Ha-ha-ha, vándor?... Jól mondd, az vagyok. Az öröm, a gyönyör vándora. Csukott szemű, fekete tannyák kísértő követe. Mondd, mért hoztál ide engem?

— Te kiáltottál segítségért.

— Nem kiáltottam, csak kacag-

tam; az én kacagásom olyan, mint a segélykiáltás! Odalent az Ingoványban soha nem érzett pompás gyönyörök merítik el az embert. Van egy kis palinkád? Mennem kell mindjárt tovább...

Az apa lehajtottá fejét; valami rejtett forró érzés szakadt fel benne, amint a halálarcú vándor szemébe nézett.

— Pihenj meg nálam, — szólt csendesen.

— Nem! Menni kell!...

— Nem eresztlek, a halál felé mész. Ez a vihar bekorbácsol az Ingovány közepébe, ahonnan már nem látszik az Ég... Oszd meg velünk a vacsoránkat. Az én asszonyom főz neked valami meleget, a leányom mesél a virágairól, a kicsi tőről, amelybe tiszta éjszakákon minden csillag inni jár... Akarj, akarj itt maradni és reggel majd megmutatom az utat — visszafelé!

A vándor feje előrebukott az asztalra. Valami régi emlékeleg hullámzott végig a szívében. Még küzdött... A fekete Mágnes nem engedte...

— Nem félsz, — mondta rekedten, hogy köszönet helyett feltöröm a szekrényeidet, összetöröm a leá-

nyod fehérségét, legázolom a virágait és a bennem elbukott jövőt bosszúlom alvó fiadon?

— Nem félek. Itt mindig virraszt valaki, ha mi nem is vagyunk ébren. Mi nem félünk senkitől. Látod a leányom fehér gyolcsot húz pihenő ágyadra, a kisfiam álmában mosolyog, a virágok átlibbennek a viharon és holnap friss illattal ébrednek. A szekrényeimet hiába törnéd fel, nem találnál benne neked valót. De nézd, a szívemet feltöröm és neked adom azt, ami visszaad önmagadnak.

— Mit adsz nekem?

— Istent, aki a szívemben lakik.

A vándor felkiáltott.

— Elűztem őt, mint terhes kísértőt.

— És mégis mindig utánad ment. Ha visszafordulsz bűnbánó alázattal, a karjaiba hullasz.

— Nincs erőm, nincs erőm...

— Maradj itt, én megtanítlak erősnek lenni.

...Odakint elcsitult a vihar. A csillagok dalolva égtek a hegy fellett, a vén fényő boldogan kiáltotta: Valaki elindult fölfelé!

Szent István nagysága tetteiben és kilenc évszázadra szóló hatásában Írta: Dr. Erdélyi László

Kilenc évszázadig tartott a Szentkereszt különösen nagy tisztelete. Elkezdődött akkor, amikor Nagy Konstantin pogány császár csodás győzelmétől meghatva a pogányság helyébe Krisztus isteni hitét tette államvallássá s anyja Szent Ilona császárné Jeruzsálem Kálvária-hegyén fölásatta a három keresztet és ezek közt csodákkal fölismerte Krisztus keresztjét (326). Ezen időtől fogva a keresztények különös nagy hódolattal tisztelték a Szentkereszt életet adó fáját s imádták rajta az *Egyház Oriását* (Gigans Ecclesie), ki csodás győzelmet adott III. Henrik német királynak a magyarok ellen főképpen Ménfőnél (1044). Akkor a németek átkelve a Rábán nem messze Győrtől, megpijlantották a nagy magyar sereget, mely mint az erdő nőtt ki a széles síkságból és körülzárhatta könnyen a kis német sereget. De mit nem tesz Isten — írta akkor egy bajor bencés. Kis felhőcske jelent meg égi jelül azoknak, akiket Szent Péter utóda már kiközösített, mert királyuk (Péter) tisztességét megsértették. S ime heves forgószél támad, mely port szór a magyarok szemébe. Mikor ez elmúlt, a némekek Kyrrie elejzsonnal hívják az Urat. Kezdetben keményen állták helyüket a magyarok, de aztán megfutottak s hat mérföldön át üldözték őket. Elfogták Aba magyar király aranyos lándsását. A német király mezitláb, szörruhában járult az éltető Szentkeresztfához, leborult s példáját követte a nép a főemberekkel, hálát adva a csodás győzelemért.

Igy tisztelték, imádták a Szentkereszt Oriását a keresztények kilencszáz éven át addig, amikor a keresztény való megváltás hálája és szeretete kezdett ellanyhulni s Isten ezt újra fellobbantotta az Ol-társzentségben jelenlevő Krisztus urnapi diadalmeneteivel. Csodás kinyilatkoztatást kapott erről Boldog Julianna lüttichi belga apáca Krisztustól (1246), négy évvel a rettentő magyar tatárjárás után, s IV. Orbán pápa 1264-ben rendelte el az urnapi körmeneteket, az *eucharisztikus isteni szeretet nagy ünnepe*t az egész egyházban, az egész világon.

A közbeeső Szentkereszt-kultusz korába esik a magyarok keresztény hitre térése és a magyar kereszténység Oriásának a föllépése, akinek műve, tisztelete mindig rendületlen erővel uralkodott a magyar lelkeken kilencszáz esztendő óta.

A szentek egész kara veszi körül Szent Istvánt. Az egykorú belga brabanti, gemboursi Sigebert krónikás valami nyolc éves Szent István halálakor s ő úgy hallotta és az 1010-ik évhez krónikájába följegyezte, hogy »az eddig bálványozásnak hódoló magyar nép ez időben *Krisztus hitére tért a császár nővére Gizla által*, aki mint a magyar király felesége esedezésével rávette a királyt, hogy kereszteltesse meg magát és az egész magyar népet. Ez a kereszttségben Stefán nevet nyert«. Ez adatot képzeljük vissza nem 1010-hez, hanem arra az időre, amikor Gizla bajor hercegkisasszony 995-ben Esztergomba került a magyar fejedelmi család udvarába, a tizenöt éves Stefán kis feleségéül. Hogy minő lelkiületet hozott magával a kis Gizla, következtethetjük abból, hogy fitestvére Szent Henrik, 1002—1024 közt német-római császár, ki lotharingiai nejjével Szent Kunegundával mindhalálig szüzi tisztaságban élt Krisztus nagy szerelméért.

Szentek százada volt az, a clunyi bencések szép istentiszteletének kora. A magyar Stefán, az esztergomi nagyúr (senior magnus) fia, 980 táján született, hét évvel azután, hogy az esztergomi magyar nagyúr, fejedelem szép keresztény erdélyi feleségének, Gyula lányának, *Saroltnak erélyes ösztönzésére* követséget küldött, tizenkét fejedelmi várispánt s udvari főisztet, palotaispánt, Nagy Ottó német-római császárhoz, megüzenve, hogy ő békét, jó szomszéd-ságot akar és szívesen fogadja a keresztény hit papjait. Ezeknek passauai püspöke pedig már egy év mulva 974-ben jelentette a pápának, hogy a magyar főemberek közül 5000-en vették föl a keresztiséget, annál többen a kisemberek, kivált a magyaroktól mindenfelől összehordott foglyok, keresztények gyermekei. Nem lehet kétség, hogy maga Gyésza esztergomi fejedelem is fölvette a keresztiséget Sarolta ifjú asszony kedvéért, s hogy aztán hat év mulva született fiacskájuk sem maradhatott pogány egy-két napon túl. A keresztiséget ez bizonyosan nem a bajor Gizla hercegkisasszony idejövetele után vette föl. Hanem azt már elhihetjük a lotharingiai Sigfried krónikásnak, hogy Gizla is sokat tett kis férje keresztény buzgalmának fölszítására, még jobban, mint a szilaj szép Sarolta Gyésza megtérítésére. Mert ez csak odáig jutott el, hogy *a pogány isten mellett Krisztusnak is áldozott, mert hogy elég gazdag erre*. És *Szent Adalbert prágai püspök sem ért el többet az esztergomi udvarban 994. évi rövid apostolkodásával*, mint csak azt, amit egykorú életrajzírója mond, hogy a szent püspök hiába hívta maga után Esztergomból Radla bencést, ki atyjának alattvalója s neki iskolatársa és pappasa, instruktora, aztán kedves papja volt, de a poroszok közt való mártíromságra nem érzett kedvet, mert jobban érezte magát a magyar fejedelmi udvarban, hol Sarolta fejedelemasszony »az egész országot kezében tartotta, férjét is s ami férjéé volt, kormányozta, kinek vezetése alatt a kereszténység megkezdődött, de *pogánysággal vegyült a megjertözött vallás és a lanyha, félenk kereszténység rosszabb kezdett lenni a barbárságnál*.«

Ilyen volt az állapot Esztergomban és Magyarországon 997-ben, amikor Szent Adalbertet Radláért küldött levele után néhány héttel a pogány szláv poroszok megölték Danckától délkeletre. S egy éven belül meghalt Gyésza magyar nagyúr is.

Helyét a somogyi apátság ura, kései hír szerint *Kopány herceg* akarta elfoglalni, mint a fejedelmi rokonság seniorja, mint Stefán unokabátyja, ki nem átalott szemét vetni Stefán 35 év körüli szép özvegyasszony anyjára és »vérfertőző« házasságra kívánni őt, s *megfosztani fiát atyja fejedelmi székétől*. Kopány herceg valószínűleg szintén keresztény, a neve Mihály, de kereszténysége csak olyan *félkereszténység*, mint Gyésza fejedelemé s az egész országé.

Most kellett eldőlnie Magyarország sorsának, hogy *girbe-görbe úton járjon-e* a kereszténysége továbbra is, míg hamarosan összeomlik, vagy *határozottan ráleljen a krisztusi hit útjára*, a szentek útjára, amire nem Sarolta, hanem csak Gizla és *Szent Henrik példája* ragadhatta a tizenhét éves Stefánt, ki magát akkor még »gyerek«-nek tartotta.

(Folytatjuk.)

Germania docet!

Irta: Polónyi Ferenc S. J.

Három év előtt, amikor Hitler bevonult ezredeivel a Saar-vidékre, Saarbrückenben a győző és hódító büszke öntudatával hangoztatta hosszú beszédjében a lelkesen ünneplő tömeg előtt: *»Boldogok lesztek, ha Németország, mint a béke, a szabadság és a becsület országa ismét kenyeret adhat jaitnak...«* És mi lett a nagy ígéretből? Béke helyett üldözés és lelki háború, szabadság helyett antikrisztusi korlátok, becsület helyett ígéreteknek, megegyezéseknek, szerződéseknél sorozatos megszegése, amilyenre csak a rosenbergi-göbbelsi egyházüldöző szellem képes... Egyszóval a legvadabb kultúrharc juliáni időkre emlékeztető fürgetege tombol és rendíti meg a III. Birodalom alapjait...

Ha csak sejtette volna is a Saarvidék katolikus németsege, hogy ezt kapja a visszacsatolással, jobb időkre halasztotta volna visszatérését a birodalomba.

F. év január 24-én aztán csúcspontját érte el ez a hadakozás az Egyház ellen; amikor a birodalmi kormány a német katolikusoknak a budapesti kongresszuson való részvétele ellen joglalt állást...

Aki figyelemmel kísérte a német kultúrharcot, az nem lepődött meg erre az állásfoglalásra, mindazon ígéretek és kedvezmény kilátások ellenére sem, miket a kongresszuson való részvétel megszervezőinek beígért a német kormány. Amikor tapasztalunk kellett, hogy a Vatikánnal kötött konkordátumban hivatalosan leszögeztetett kötelezettségét megszegi a német kormány, már akkor lehetett sejteni, hogy nem lehet őszinte a kongresszusra vonatkozó ígéréteiben sem, és majd egy szép napon egyszerűen útját állja a német katolikusok zarándoklatának.

Mintha csak arra vártak volna, hogy a Saarvidéket is visszakapják, rá nyomban megindult a harc a kereszténység ellen sajtóban és irodalomban. A *»Baster Nationalzeitung«* egyik májusi számában 1935-ben már ilyen hírokat pengt: *»... A kereszténység nem tudta kiküszöbölni a testvérgyilkosságot, a horogkereszt azonban kiküszöbölte azt! A kereszténység keresztje gyökértelen fa a Golgotán!... A Bünbeesés története a keresztények számára nem valami mese, hanem »Szentírás«, ugyanaz pedig számunkra semmiféle Szentírás, hanem rohadt ügy (faule Sache!)... »Jézusnak számunkra semmi jelentősége nincs!...«*

Ugyanakkor *»Volc im Werden«* c. folyóiratukban *»Der Kirchenaustritt«* cím alatt Krieck heidelbergi rektor és a nemzetiszocializmus egyik vezetője, filozofiai tanár így nyilatkozik: *»A népi eszmény és zászlajának győzelme révén, a német nép egy hitközösséggé alakult... Egyházak, papi testületek, felekezetek, amelyek már csírájában is más hitet tanítanak, mint ezt, egyuttal ki is lépnek ebből a hitközösségből, és szükségképpen kell nekik magából a népből is kilépniök...«*

A *»Wiener Tagblatt«* 1935 május 8-i számában olvastam két dalszöveget, melyet a Hitler-Jugend-del énekeltek Kölnben és abban a Pápát, a *»Csuhasok«* és rabbit gúnyolják ki.

Mialatt pedig Lourdes-ban minden nyelven felhangzott a kereszténység Credoja százezrek „jakán az ünnepi triduumban, az alatt Berlinben már 20 ezer

Hitler-ifjú tapsolt Hauer és Raventlow előadásainak, a német-faj új »vallásának« a Sport-palota csarnokában.

Ezzel párhuzamosan már szájkosarat tettek a katolikus napisajtóra vagy egyszerűen elhallgattatták, hogy védekezni se tudjon a katolikus tábor.

Annál hangosabban terjesztették az ifjúság körében Rosenberg szellemét, kinek *»A XX. század Mitihosa«* c. könyve már ismételt kiadást ért meg és azóta is, amint tudjuk, a hivatalos szellem pedagógiai vezérkönyve.

A bajor püspökök decemberi pásztorlevele 1936-ban fájdalommal állapítja meg, hogy a nemzetiszocialista párthatóságok tervszerűen folytatják az ifjúság elpogányosítását. *»Olyan ellenséges magatartás mutatkozik a vallásosság ellen, hogy arra nincs példa a német történelemben. A pápa ellen állandóan minden eszközzel harcolnak és úgy bánnak a katolikusokkal, mintha vadak lennének.«*

Az 1936. év végével már ez a helyzet a pásztorlevél szerint: *»Egymást érik a lealacsonyító rágalmak és gúnyolódások. Az iskolákból eltávolították az apácákat, noha köztük igen sokan már harminc éve becsülettel végezték a kötelességüket... elvették a házaikat, ... annak ellenére, hogy a szülők 90 százaléka a tanító apácák mellett joglalt állást...«*

»A papok gúnyolása nem ismer határokat...«

»Példátlan az is, hogy a Hitler-ifjúság hivatalos lapjában, augusztusban (1936) hogyan írtak a püspökök körleveleiről. A Biblia tanítását is teljesen eltorzítják és a világi személyek élceket faragnak a bibliai történetekből.«

»A legmegdöbbentőbb, hogy az ifjúság vezetői titkos utasítást kaptak, hogy az iskolás gyermekek között szervezzenek kémrendszert... A szervezetet a tanítók, a hitoktatók és a szülők háta mögött kell kiépíteni és arról senki se tudjon.«

»Ilyen körülmények között vallási bolsevizmusba taszítják az ifjúságot, aminek beláthatatlan következménye lehet.« Így a nevezett körlevél.

A Vatikánnal kötött konkordátum megtartásáról hogyan vélekednek Németországban, megvilágítja előttünk a nemzeti szocialista félhivatalos folyóirat: *»Deutschlands Erneuerung«* 1937 januári száma, melyben Alfréd Richter a következőket írta: *»... A szerződés olyan jelek között, akik egészen különböző síkokon állnak, és akik egymástól ily különböző világban gondolkodnak, egészen különböző nyelveken beszélnek: szerencsétlenség, nem konkordátum és nem egyéb mint tartós hazugság.«*

Azóta lezajlott egy esztendő és a Birodalom túltette magát a vállalt kötelezettségeken.

1933. október 18-án Frick az akkori birodalmi miniszter tárgyalt Berlinben a katolikus ifjúság vezetőivel és a megbeszélés eredményeként a sajtó útján közölték az eredményt: *»Minden félreértéssel szemben a birodalmi kormány egyértelmű akaratára, hogy a birodalmi konkordátum rendelkezéseinek megfelelően az elismert egyesületeket tulajdonukban, alapszabályszerű belső életükben, egyenruhájukkal, valamint jelvényeikkel együtt védelemben részesíti...«*

És mi történt a valóságban? Eddig 14 egyházmegyei kat. ifjúsági egyesületet oszlattak fel 4000 egyesülettel és 350 ezer taggal. F. év február 2-án meg a kölni és acheni egyházmegye egyesületeit oszlatták fel.

A katolikus sajtó elhallgattatása, az egyesületek feloszlata, az iskolai nevelés kisajátítása mind-mind fényes cáfolatai a beigért »szabadságnak«.

A hangoztatott becsületességgel sem tudjuk összeegyeztetni azt a sorozatos konkordátum szegést, mely a német katolikusok életét teljesen megbénítja a nevelés és az egyesületi élet terén. Nemcsak az ifjúsági egyesületeket oszlatták fel, hanem a konkordátum védelmére álló és a plébániák mellett működő szakosztályokat is. Még a Mária-kongregációkat is feloszlatták, elkobozták berendezési tárgyait, a megáldott zászlókat sem kimélve. Mindezt pedig azzal a hamis és nevetséges megokolással, hogy a fiatalság kommunista agitációt végzett.

Ne gondoljuk, hogy a kereszténység bántalmazása csak egyesek és néhányak irodalmi ambíciója. Élőszóval valóságos propaganda folyik birodalomszerte a kereszténység kigúnyolásában, bizonyos előszeretettel éppen a püspöki székhelyeken. Ez ellen többek között gróf Waleń münsteri püspök is tiltakozott decemberi egyik beszédjében: »Nemrégiben a nemzeti szocialista párt egyik vezető funkcionáriusa Berlinből, városunkban nyilvános gyűlésen nemcsak a vallást és a kereszténységet tagadta, hanem kigúnyolta és nevetségessé tette. Azt állította, hogy a menny és a pokol csak mesékben léteznek, és a tanítónak arról kell gondoskodni, hogy a mennyországban és a pokolban való hitet megsemmisítse. Azok a világi tanerők, akiket a vallástanítással megbíztak, sokszor ily módon tanítják a kereszténységet.«

Tudvalevő ugyanis, hogy a birodalmi kultuszminiszter intézkedésére a hittant kizárólag csak a világi tanerők taníthatják és a papok az iskolából ki vannak zárva. December óta pedig a városi középiskolákból is kitiltották a papokat.

»Das Schwarze Korps« 1937 dec. 9-i száma »An die Kirchen« feliratú vezércikkében idevágóan a következőket írja: »...egy nemzeti szocialista tanító, aki valóban az, és nem csupán nevezi annak magát, világméreténél fogva már minden »képesítési okmány« nélkül is, abban a helyzetben van, hogy a gyermekeknek vallásoktatást nyújtson és az Isten kinyilatkoztatását a természetben felismerhetővé tehesse.«

A múlt év októberében *Vogelsang* várában orvostanhallgatók részére tanfolyamot tartottak a nemzeti szocializmusról. Az egyik előadó, *Schmidt* SA vezető, azt hangoztatta, hogy a nemzeti szocializmus három szent fogalmat ismer, ezek: a *véré*, a *vérendben*, a *földé*, a törzsi rendben és a *becsületé*, mely a jogrendben és a véderő szervezetben jut kifejezésre. Nem akarunk semmi mást, mint ezt a három német »szentséget« visszaállítani... Beszédét azzal fejezte be: »Meg kell szabadítani az embereket a haláltól való alaptalan félelemtől és végre már egyszer ki kell irtani a mennyországot, a poklot és a tisztító tűz fogalmait.«

Ki nem értené meg ezek után a fajimádó államvezetés harcát a katolikus iskolák ellen, melyek szomorú sorsát *Rudolf Bornwasser*, Trier ősz püspöke éppen az elmúlt napokban tárta hívei elé:

»Azzal kezdődött a harc — mondotta —, hogy a felsőbb leányiskoláknak nevelői tevékenységét megszüktették azáltal, hogy elvették tőlük a felsőbb

osztályokat, korlátozták az alsóbb osztályok létszámát, és főleg azáltal, hogy német polgároknak megtiltották, hogy gyermekeiket ezekben az iskolákba küldjék. Ezután kerültek sorra a felsőbb fiúiskolák, ahol korlátozták a vallásoktatást, és már féltő, hogy korlátozzák azt még tovább, éppen abban az időben, amikor az ifjúságnak olyan rendkívüli nagy szüksége van arra. Azután áttértek arra, hogy a hivatási iskolákból kiűzték a papokat. Iskolákból, melyekben 14—18 éves fiúk és leányok tanulnak, akiknek tehát a lelkész szavára leginkább szükség van.«

Legújabbán pedig a nemzeti szocialista iskola-reform a katolikus iskolák egész sorát szünteti meg. Az 1937/38-i tanév végével 64 leányintézetet zárnak be. Bajorországban négy szerzetes fiúintézetnek kell hűsvét után azonnal becsukniok. Bajorország összes magasabb iskoláját nemzeti szocialista közösségi iskolává alakítják át.

A katolikus szerzeteseknek becsukott iskoláik mellett megtiltották az internátus tartását is.

Igy szolgálja tehát a nemzeti szocialista kormány a »békét« alattvalói lelkében és így szolgálja a szabadságot a lelkiismeret terén.

Hogy képzelheti el valaki, ezek után, hogy a birodalmi kormány szabad mozgást biztosítson katolikus alattvalói számára, hogy az eucharisztikus világkongresszuson megjelenhessenek, amikor egész »kultur-működése« a lelki és kultur-szabadság guzbakötéséből áll, következetesen tanához, mely vér és fajimádát révén kizárólagosságra tart igényt azzal a tannal szemben, mely az emberi nem nagy családjának Isten előtt való egyenlőségét hirdeti és a felebaráti szeretet hősiességében éppen az eucharisztikus Jézus életében kulminál.

A birodalmi kormány nem tűrhette, hogy alattvalói a szeretet Istene előtt hódoljanak, kinek szeretetéről az ő nemzeti díjjal jutalmazott »prófétája«, Rosenberg azt írja: »Wir sehen hier im Marxismus die Idee des Opfers und der »Liebe« die gleiche Rolle spielen wie im römischen System«. (Der Mythos des 20. Jahrhunderts. 21—22 Auflage, 1934—204. lap 13. s. köv. sorok.) Ugyanott, könyvének 158. lapján olvassuk: »Die Lehre von der Liebe aber war auch in ihrer schönsten Erscheinung keine Typenkraft, sondern eine Wiederstände zerschmelzende Macht...«

Rosenberg maga hirdeti, hogy az eucharisztikus Jézus jövendölése: »Egy akol és egy pásztor« — mely valóban oly pregnánsan kifejezésre jut az eucharisztikus világkongresszuson — a legvilágosabb hadüzenet a germán szellem ellen... »Eine Herde und ein Hirt!« Das ist wörtlich genommen, wie es gefordert wurde, die klarste Kamfansage an den germanischen Geist gewesen. Hätte dieser Gedanke restlos gesiegt, so wäre Europa heute nur ein viele hundert Millionen zählende charakterloser Menschenhaufen, regiert mit Hilfe hochgezüchteter Furcht vor Fegefeuer und ewiger Höllenqual...« (159. lapon). Tehát ha ez az eszme győz, akkor Európát csak jellemtelen emberekből álló halom ember lakja milliószámra, kiket csak a tisztító tűztől és a pokoltól való félelemmel kormányoznak... — állapítja meg Rosenberg.

Sokkal helyesebben beszélt volna, ha úgy fejezte volna ki magát, hogy a mythosának hirdetése újabb hadüzenet és roham az annyiszor hiába ostromolt és verhetetlen 2000 éves kereszténység ellen, melyet 100.000 márkás jutalommal honorált már ismételtén

a hivatalos Birodalom. Következésképpen, senki sem csodálkozzék rajta, hogy — következetesen önmagához — ugyanaz a birodalom visszatartja alattvalóit a világegyház hódolatától annak eucharisztikus alapítója előtt.

Mi pedig jól tudjuk, hogy amint eddig minden földi hatalom kapitulálni volt kénytelen a Krisztus Ur és Király vezetete Egyház előtt, ugyanaz a sors vár a Rosenbergek szellemétől vezetett birodalmi kormányra is Krisztus szavai értelmében: »Ne féljétek, én meggyőztem a világot!«

A »Grosse Dessauer« óriásgép legújabb katasztrófája oly igen szimbolikus jelenség a német rosenbergizmust illetőleg. Akármilyen kevély-magasan vél

szállni a nemzet jövője felé, ha Németország idejében észbe nem kap, oly mélyen fog zuhanni, amilyen magasra szállt az önmagával eltelt pogány szellem szárnyain, újabb tanulságul a nemzetek számára. Már eddig is elmondhatjuk: »*Germánia docet!*« *Arra tanít, hogyan nem szabad zavaros fejű, pogány szellemű vezetők kezére bízni egy nemzet sorsát, mely valóban jobb sorsra érdemes.*

Minden részvétünk az üldözött német katolikus hittestvéreinkké, de hisszük, hogy megpróbáltatásaikkal megváltják boldogabb jövőjüket, mely Krisztusnak, Egyházának és a német katolikusok hithűségének diadalát fogja hirdetni az egész világ előtt.

Családi munkabér

A családi munkabérek bevezetése érdekében több alkalommal szót emeltek a törvényhatósági bizottsági tagok, különösképpen pedig Dr. vitéz Máriaföldi Márton, akinek családi bérre vonatkozó indítványát a közgyűlés illetékes szakbizottság elé utalta azzal, hogy a kérdés áttanulmányozása után, annak megoldására a közgyűlés elé javaslatot terjesszenek. Hosszú tanulmányozásnak eredményeképpen a kérdés bonyolult volta miatt lekerült a napirendről azzal a megindokolással, hogy törvényhozás útján lehet csak a családi bér kérdését megoldani.

A nagyjelentőségű kérdés azonban nemcsak Szegeden, hanem az ország több törvényhatóságában továbbra is szőnyegen maradt s ma már széltében-hosszában tárgyalják a családi munkabérek bevezetését. A főváros munkaügyi bizottsága egy esztendőn át szorgalmasan gyűjtötte a statisztikai adatokat, hogy a családi munkabérrendszert megfelelőképpen bevezesse a főváros közüzemeinél. A bizottság végeredményben arra a végkövetkeztetésre jutott, hogy magának a kormánynak, illetve törvényhozásnak kell megtennie a szükséges lépéseket, hogy a nehezen vajudó, a nemzet életébe vágó kérdés megoldható legyen. Székesfeváros polgármestere azonban a nagyfontosságú kérdéssel kapcsolatban úgy intézkedett, hogy az üzemi munkások gyermekeik száma arányában évenként többször rendkívüli segélyben részesüljenek.

A viszonyok követelik, hogy a kérdéssel behatóbban foglalkozzunk, mert kétségtelenül megállapított tény, hogy azok az államok, melyek a családi munkabért bevezették, egyhangúlag megállapítják, hogy a családi munkabér szociális megnyugvást hozott a munkások körében. És ez természetes is, mert a nagycsaládú apák gyermekeiknek bőségesebb táplálékot tudtak juttatni és a jótáplált gyermekek a különféle gyermekbetegségekkel szemben ellentállóbbakká lettek. Nálunk a karitás segít a sokgyermekes családapákon azzal, hogy a tél folyamán ebédeltetési akciókat szervez. Megállapíthatjuk, hogy áldást jelent a karitásnak ez a munkája, de közel sem oldja meg a kérdést.

Ugyancsak az egészségügyi kormányzat a társadalommal karöltve gondoskodik a tudóbetegségekre hajlamos gyermekek részére létesített fekvőcsarnokokról. De azt kérdelem: Nem biztosabb, hatékonyabb a betegségek megelőzése, ha a családapa családi munkabért élvez s már kiskorától fogva egészséges táplálkozás révén megakadályozza a betegségeket.

A munkásházak létesítése, tehát a munkások egészséges lakáshoz való juttatása családi munkabér be-

hozatala nélkül szinte lehetetlen. Az egyházközségek vezetői Szent István-évvél kapcsolatban foglalkoztak munkáslakások építésével, azonban a terv kivihetetlennek látszik, mert az Országos Társadalombiztosító Intézet ilyen célra kölcsönöket nem ad, hanem az intézet saját hatáskörén belül hajlandó munkásházákat építeni, azonban csak az olyan munkások számára, akik 1400 P. évi jövedelmet tudnak felmutatni. Ilyen körülmények között természetes, hogy legkevesebb fog hozzájutni egy sokgyermekes család munkásházához.

Mindezek a szomorú szociális és gazdasági viszonyok a nemzet életfáját is gyengítik. Követhetnek az emberek bármilyen jó gazdasági politikát, követhetnek előnyös szerződéseket, mit ér ez, ha elfogy a politika és a gazdasági szerződések alól maga a nemzet. Kétségbevonhatatlan igazság, hogy az államok legnagyobb kincse az emberanyag. Hiába óvják a vultát, ha közben elpusztul az ember. A szaporítlan nemzetek elsorvadnak s a szaporább és erősebb népek veszik át az uralmat. Hamis az a beállítás, hogy minél több az ember, tehát minél több a szaporulat, annál nagyobb a nyomorúság. Ha nincs fogyasztó, a termésnek csökkennie kell. Ha a termelés csökken, növekszik a munkanélküliség; állapítja meg kiváló statisztikusunk, Kovács Alajos.

Mindezekből világosan kitűnik, hogy a magyar közönségnek minden erejével oda kell hatnia, hogy a családi munkabér kérdését minél hamarabb megoldja. A kérdés nemcsak munkás és munkaadó, hanem az egész nemzet érdeke. XIII. Leó pápa szociális enciklikájában nyomatékosan hívja föl az egész világ figyelmét, hogy a munkásnak oly bér adassék, amelyből nemcsak önmagát, hanem családját is fenn tudja tartani. XIII. Leó pápa felhívása Franciaországban több katolikus munkaadónál talált visszhangra s ennek nyomán megindult a munkabér-kiegészítő pénztárak megalakulása úgy, hogy ma már Franciaországban kb. 250 pénztár működik és évenként 800 millió frank családi pótlékot fizetnek ki.

Hasonló módon Belgiumban is rövid idő alatt 90 bérkiegészítő pénztár létesült és 17 millió frankot fizetett ki.

Olaszországban a Duce irányítása mellett létesültek a munkabérkiegészítő-pénztárak; Hollandia; Svájc, Lengyelország, Ausztria szintén követték a példát. A pénztárak létesítése minden országban a kormányt tevékenyebb családvédelemre serkentette s a törvényhozásban biztosította a legszebb és legéletrevalóbb családvédelmet. A statisztikai adatok igazolják

hogy a munkások jóléte, nyugodt szociális elhelyezkedése és szaporodása lépésről-lépésre a leghelyesebb irányban fejlődik.

Hazánkban a családi munkabérrendszert inelőbb be kell vezetni. Mi volna a teendőnk? Minden vezetőszerepet betöltő férfi komoly megfontolás után álljon e mozgalomba. Nagycsaládú apák tömörüljenek s ülők szövetségébe. Jelentkezzenek intelligens és munkásapák egyaránt. Erre azért van szükség, mert ha minden családapra fogja követelni a munkaadótól a bérkiegészítő pénztárak létesítését, csak akkor számíthatunk eredményre. Valószínű, hogy a gyárüzemek hangulata és álláspontja ma is ugyanaz, amit a gyárüzemek országos vezetői az elmúlt esztendőben hangoztattak: nem idősebb a családi munkabérrendszer bevezetése. A tőkének soha nem fájt a munkások nyomora, nem törődtek a szociális feszültség enyhítésével; ha mi magunk nem törődünk saját sorsunkkal, senki sem fog rajtunk segíteni. A pénztárak létesítésének a munkások legyenek a kezdeményezői, ha ez a munkaadók idegenkedésén elcsúszik, akkor forduljanak a kormányhoz.

A kormányzó úr őfömlétsége a baranyai anyák napján mondotta: gondoskodásnak kell történnie az iránt, hogy a nagycsaládú apák nagyobb kenyeret biztosíthassanak gyermekeik számára. A kormányzó úr szelid parancsa csendült ki a miniszterelnök programjából is s így joggal számíthatunk a kormány támogatására, amikor megteesszük a lépéseket a családi munkabérrendszer bevezetésére.

Március havában a családi munkabérkiegészítő pénztárak alapszabályait fogjuk ismertetni s ennek nyomán megindítjuk a megszervezés komoly munkáját.

Karácsonyi Guidó.

Karitás

Szent József Akció Jótevői

Mindazok, kik rendszeres vagy alkalmi adományokkal az egyesület nemes célkitűzéseit támogatják. Az alkalmi adományokat egyes családi ünnepek: névnap, születésnap, előléptetés, szerencsés felgyógyulás, eljegyzés, esküvő, ezüst- v. aranymenyegző, koszorúmegváltás, örökség, sorsjegy kihúzása stb. más hasonló alkalmak sugallják a nemes adakozóknak, amikor hálából, v. engesztelésből tehetségükhöz mért összeget juttatnak el a Vezetőséghez.

Rendszeres adományok a *havi 50 fillérek* azok részéről, kik azt önkénytelül nagylelkűen megajánlották szent József tiszteletére. Ezeket az Akció hivatalos megbízottja szelvény ellenében gyűjti össze havonként. Akik adják, azok a Szent József Akció *pártoló tagjai*. Ezek száma meghaladta már a több százat, de mióta a Hatóság rendezte a szegényügyet és gyűjti be hivatalosan a havi megajánlásokat, e pártoló tagok száma — sajnos — megcsappant, mert soknak terhes kétfelé adakozni. Vannak azonban, kik nagylelkűen kitartanak, mint hűséges pártoló tagok és amikor az elmúlt évben, a szegényügy hatósági megszervezése idején az Akció elhagyta a havi megajánlások összegyűjtését, sokan óhajtották a gyűjtés fenntartását, és az 1937. áprilisában a XVII. közgyűlésen nemcsak megszavazták egyhangúan, hanem még új pártoló tagok is jelentkeztek.

E pártoló tagok nagylelkűségét akarja viszoznani a Vezetőség, s azért megszervezte a *Szent József Akció lelki pártoló tagjait*. Ezek a Ft. Papság sorából kerülnek ki, és az *évben kettő szentmisét*

mondanak az Akció jótevőiért. Annyian vállalkoztak erre, hogy az *évben 80 szentmisét* sikerült feljegyezni.

A három nyári hónapot kivéve (július, augusztus, szeptember) *minden hét szerdáján kettő szentmisét* mondanak az Akció jótevőiért szent József tiszteletére. A hét jelzett napjára van kilúzó, hogy a jótevők e napot számon tarthassák, és szentmise hallgatással, szentáldozással még fogékonyabbá tegyék lelküket az érték mondott szentmise áldásainak befogadására. A szentmisének u. i. végtelen értéke van, s minden hívő lelkének befogadó képességéhez mértén részesül a legszentebb áldozat kegyelmeiben.

Póstán néhány nappal előbb megérkezett nyomtatvány hívja fel a figyelmét minden Főtisztelendő Urnak, hogy vállalt kötelezettségének eleget tegyen és az elvégzett szentmiséről a mellékelt nyomtatványon a Vezetőséget értesítse.

Adja Isten, hogy a lelki pártoló tagság újabb hajtása a Szent József Akció immár 18 éves törzsén az Akció jótevőit szaporítsa, ható sugarát növelje, hogy minél több könnyet feltöröljön az inségtől bárázdás magyar arcokon.

A szentistváni gondolat a magyar állam alapja

A Magyar Katolikus Írók és Hírlapírók Országos Pázmány Egyesülete most tartotta tisztújító közgyűlését. A közgyűlésen a régi elnökséget választották meg. Az elnök Glattfelder Gyula csanádi püspök, az írói és az ujságírói felelősséget hangoztatta. Az írók nem elégedhetnek meg a szabadság reklamálásával, — mondotta — hanem a vele űzött kuruzslást lehetetlenné kell tenni. Azok a pártatlan kiváltságok, melyeket a toll munkásai élveznek és az a tisztelet és vallásos megbecsülés, mellyel széles néprétegek még ma is a nyomtatott betűvel szemben viseltetnek, a legsúlyosabb erkölcsi kötelességévé teszi az írók számára a lelkiismeretvizsgálatot, vajjon az igazság papjaként tevékenykedett-e. Ezután tárgyilagosságot hangoztat beszédében az irodalmi divatok, a túltengő szubjektivitás és az általánosítások ellen. Hindy Zoltán dr. elnök beszámolójában megemlékezett az Eucharisztikus Kongresszus sajtóirodájáról és a Középeurópai Katolikus Kurirról is, melynek elismerést nyújtottak. Tóth László dr. főtitkár azt hangoztatta, hogy olyan szervert kell teremteni, mely a kiadók és írók között önzetlen közvetítőként álljon nehogy az írók megrövidüljenek. Bejelenti azután hogy Hóman Bálint kultuszminiszter 2000 pengőt ajánlott fel az egyesületben írói jutalmakra. Az évenként szokásos Pázmánylakomán Kánya Kálmán külügyminiszter, Bornemisza Géza kereskedelmi miniszter, Hóman Bálint válás- és közoktatásügyi miniszter, gróf Teleki Pál, gróf Esterházy Móric, Huszár Károly v. miniszterelnök, Karafiáth Jenő Budapest főpolgármestere, Glattfelder Gyula dr. püspök és azonkívül az állami, társadalmi és egyházi előkelőségek egész sora vett részt. A Pázmány Egyesületnek ezek a szokásos vacsorái országos jelentőségűek. A lakomán Hóman Bálint kultuszminiszter mondott nagyobb beszédet Pázmány bíborosról, a nemzetpolitikusról, akinek lelki kultúrájában mint egykor Szent Istvánban bonthatatlan egységet alkotott a magyar hagyomány, a katolikus vallás és a nyugati művelődés. A magyarság, a katolicizmus és európaiság szerves egységbe forrtak össze. A szentistváni gondolatban gyökeredző elgondolásai minden katolikus magyar és minden magyar tiszteletére méltó.

Folyó-parton

Klement Ilona

A folyóban nagy, óriás kövek,
Barakkalakók járnak át rajta:
Egyik partról, a másik partra.

Kis tanítványom rám nevet
És elindul a furcsa hidon
S míg körül-köre lépeget:

Én megállok a víz felett.

Nem lépett félre, átjutott,
Ugrálva, táncolva futott:
A kicsi fakunyhó felé,
Szürke, szomoru Gond elé.

Drága kicsi barakkalakó,
Ha majd a nagy Életfolyó
Örvénylő, lelkeket fogó
Csalogató, lidérces fénye,
Leránt a sűrű, szennyes mélybe:

Ugy szeretnék a parton állni,
Mindegyitekre rátalálni,
Szeretethidra fölemelni,

S a tulsó parton mindörökre:
Isten Irgalmát énekelni!

Nemzeti Hitelintézet nagyszerű üzleteredménye

Az elmúlt év elején már foglalkoztunk a Nemzeti Hitelintézet üzleti tevékenységével, amikor rámutattunk arra is, hogy ez az intézet a Katolikus Vallás- és Tanulmányi Alapok, továbbá a kir. kincstár bankja. Ez a tény teszi indokolttá, hogy az intézet működését figyelemmel kísérjük, s fejlődéséről olvasóinkat tájékoztassuk.

A Nemzeti Hitelintézet igazgatósága f. hó 4-én tartotta mérlegmegállapító ülését, amelyen Molnár András, a katolikus közélet jólismert tagja, az intézet vezérigazgatója számolt be arról az örvendetes további fejlődésről, amiről jólesik nekünk is tudomást venni.

Az igazgatóság kiadott hivatalos közleményéből olvassuk, hogy az intézet egész üzletköre megduzzadt. Kölcsön és betétállománya jelentős mértékben megnövekedett, ami kétségtelen jele annak a lelkesedő bizalomnak, amely a Nemzeti Hitelintézettel szemben az országban mindenütt megnyilvánul. Figyelemreméltó, hogy az intézet ezen megismosodó terjeszkedésénél a szerteágazó fiókhálózat tölt be tekintélyes szerepet. Így a betétemelkedés, kölcsönfolyósítás nagyobb része az intézetnek minden jelentősebb gazdasági piacán működő, vidéki fiókjaira esik. Ügyfeleinek száma az elmúlt évben már elérte a megbecsülendő 40.000-es számot, ami legélénkebb tanúsága annak, hogy a Nemzeti Hitelintézet üzletkörébe a társadalom mily széles rétege kapcsolódik be. Olvassuk, de a szegedi fiók útján tapasztaljuk is, hogy az intézet minden jogos hiteligenyt kielégít, ezzel kitűnően szolgálja az eredeti célkitűzéseit, s a keresztény közgazdaság számottevő tényezőjévé vált.

Az elmúlt évi üzleteredménye fejezi ki leghűb-
ben azt az értékes tevékenységet, ami a kitűnő és

szakképzett üzletvezetőség érdeme. Nyeresége 34%-kal haladta meg az előző évit, s így az igazgatóság az osztaléknak 50%-kal való felemelését határozta el. Ezenfelül P 100.000-vel gyarapította az intézet saját tőkéjét, majd a tisztviselői nyugdíjpénztár vagyontát dotálta jelentős összeggel.

Olvashatjuk az igazgatóság közleményéből, hogy fiókja részére történő székházaszerzési programját tovább viszi, mert a szegedi fiók székházvásárlása után, most épül Nyiregyházán az ottani fiók kéte-
letes bérpalotája.

Összinté örömmel állapítjuk meg ennek a rokon-
szenves intézetnek nagyszerű fejlődését annál is inkább, mert alkalmunk van a szegedi fiókjának itteni működésében is igazoltnak látni ezt a kitűnő eredményt előidéző, közgazdasági érdekeket is szolgáló működését.

**Ruháit, függőnyeit, szőnye-
geit stb. legszebben és legolcsób-
ban tisztítja és festi**

Glöckner I. és Fia

**első vegytisztító, festő és
ágytoll tisztító ipartelepe**

S z e g e d

Iskola
u. 27.
a
Dóm-téren

Telefon:
12-69.sz.

Eszperantó levelező tanfolyamot

indít az Eucharisztikus Világkongresszus Esperantó albizottsága olyan érdeklődők számára, akik a szóbeli tanfolyamokon nem vehetnek részt. A vezetőség súlyt helyez arra, hogy olyan tárgyak kerüljenek begyakorlásra, melyek az Eucharisztikus kongresszus alkalmával ideérkező külföldiekkel a társalgást nagyban megkönnyíti. A tanfolyam 13 hétig tart, hetenként kétszer kapnak a résztvevők leckét, a dolgozatot elkészítik, elküldik és kijavítva visszakapják. A tanfolyam díja 2 P., melyet előre kell beküldeni a jelentkezés alkalmával levélbélyegben, továbbá minden egyes lecke visszaküldésére 20 fillér válaszbélyegyet kell mellékelni. Jelentkezési cím: Jézus Szíve Szövetség eszp. szak. Budapest. VIII., Mária-utca 23. I. em.

A magyar kormány új rendelete az Eucharisztikus Világkongresszus érdekében

Beszámoltunk róla, hogy a magyar hatóságok, akár az állam, akár az egyes városok hatóságairól van szó, milyen hathatósan támogatják az Eucharisztikus Kongresszust és annak előkészületeit. A hatóság tanúbizonyságát adta számtalan esetben segítségének. Így a kongresszus idejére a budapesti és budapestkörnyéki iskolákban háromhetes szünetet rendeltek el, hogy az igénybeveendő iskolatermeket elkészíthessék és hogy a tanítóság az előmunkálatokban résztvehessen. Most, a január közepén tartott minisztertanács újabb határozatot hozott. Ezek szerint a kongresszuson és a Szent István Jubileumi Évben való részvételt a katolikus tisztviselőknek figyelmükbe ajánlják. A katolikus tisztviselőknek az ünnepségeken való részvétel céljából szabadságot engedélyeztek. A Szent István Jubileumi Év megnyitó ünnepségén, május hó 30-án, általános hivatali szünet lesz. A különböző minisztériumokban a miniszterek a katolikus tisztviselők részvételének előkészítése céljából egy-egy tisztviselőt, az elnöki osztály vezetőjét és ha ez nem katolikus, ennek helyettesét jelölik ki. Ezek a rendeletek, amelyek a minisztertanács határozatai, csak logikus következményei azoknak a kitünő kapcsolatoknak, amelyek ma Egyház és állam között Magyarországon fennállanak. A nagyfontosságú rendelkezés egész Magyarországon nagy megelégedést keltett.

Ketting Lajos

nagy divatáru üzlete

SZEGED, Tisza Lajos körút

(Püspök bazár)

Ujonnan, modernül kibővített helyiségeiben:

Női- és férfiszövet- és selyemkülönlegességekből s minden egyéb ruházatkodási anyagból Őriási választék!

Szeged és a Délvidék legnagyobb textiláru-raktára.

„Nemzeti Takarékoság” kiszolgáló tagja. — Telefon 26-87.

I R O D A L O M

UTUNK a lelki élet havi folyóirata. Felelős szerkesztő: dr. Czapik Gyula. Előfizetési ára félévre 1.80 pengő. Egyes szám ára 40 fillér. Szegeden megrendelhető és vásárolható a Korda-fiókban gróf Apponyi-utca 20. Az Utunk folyóirat nem a világ ellen lázít! Nem ócsárolja le sem a földnek, sem a testnek, sem a szellem teremtette világnak egyetlen részecskéjét sem, hanem csak igazság szerint értékeli őket: ami fény, fénynek mondja, ami árnyék, árnyéknak nevezi, ami törekeny, nem hívja szilárdnak, ami hajlékony, nem nevezi merevnek, ami méreg nem címezi ételnek. Első sorban az Isten-teremtette léleknek természetét szolgálja és éppen ezért a bűnös számára éppúgy, mint a gyarlónak, de a tiszta léleknek és Istenért lelkesedőnek és a boldogság természetes napjának: az Istennek, az Atyának, a mi Urunk Jézus Krisztusnak és a lelket formáló Szentléleknek igazságnapját tárja elő. Így mutat rá az Eucharistiára is, mint Krisztus vakító világosságának kenyérbe öltözött megjelenésére, amelyet látunk és élvezzünk, mert földi testünk a szeretet lángoló tűzhelyét nem tudná befogadni, de kenyérberejtetten igen...

A februári szám jelesebb cikkei: Petruch S. J.: Csillag támadt Jákobból. Melan Ferenc: Timer Lenk tükre. Dr. Tóth Káimán: Ki vagy a mennyekben. Fr. Xav. Esser S. J.: Az önneléből származó ideigvaló örömök. Pintér József: A szalamander-ember bombája. Dragon S. J.: A vörös mise. Dr. Petró József: Misemondatas. Dr. Czakó György: Az Eucharistia hitének egyik bizonyítéka. Róth A. S. J.: A javulás. Czékus Géza: A messze Kelet modern apostola.

Jacques Maritain a kiváló francia filozófus Isten országa című tanulmányát közli a gróf Széchenyi György és Katona Jenő szerkesztésében megjelenő KÖRÜNK SZAVA legújabb száma. A számból kiemelkedik Katona Jenő Egy kötelesség teljesítése című cikke, herceg Esterházy Pál orvosi alapítványáról, ifj. Birkás Géza és Hadik Mihály gróf hozzászólása Szekfi Gyula nagyhatású karácsonyi cikkéhez, valamint Friedrich Muckermann S. J. A marxisták visszahódítása című értekezése. Acsay Tihamér a választójog szociálpolitikai mérlegét állítja fel, Gogolák Lajos pedig a Habsburgok hivatásáról értekezik történeti és lélektani alapon felépített tanulmányában. Dsida Elemér a német szellemiség válságáról írt komoly helyzet tanulmányt, Papp Zoltán A levélzettek című cikkében a politikai élet származásán levizsgázott csoportjait mutatja be való mivoltukban. A lap közli Ney Klára Mária érdekes dániai utleírását, N. Cziké Gábor, Kerékgyártó Imre és Eörsze András cikkeit. A rendkívül tartalmas számot Művészet, Színház, Könyvrovat, továbbá Szerkesztői üzenetek egészítik ki. — Ingyen mutatványszámot küld a kiadóhivatal. Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, II., Fő-utca 37a.

Mennyi permetlé szükséges a gyümölcs téli permetezéséhez? Erről ír a „Növényvédelem és Kertészet” legújabb száma. Cikkeket közöl még a verébmentes cinkeetetőről, a nyúlragás elleni védekezésről, a téli gyümölcs érésének szabályozásáról, a pince penészről, gyümölcsfák metszéséről, borok savtalanításáról, a szőlő trágyázásáról stb. A dűsan illusztrált, színes gyümölcsképet is közlő két szaklapból a „Növényvédelem” kiadóhivatala (Budapest, V., Vécsey-utca 4.) díjtalanul küld el a lapra való hivatkozással egy alkalommal mutatványszámot.

Daplanok

legszebb kivitelben szolid árban készülnek
Dunnáját gyönyörű pehely paplanná alakítja.

Soós Lajosné

paradicsomi paplanüzeme, Szeged, Deák Ferenc utca 8
A színház mellett.

— A közelmúltban nagyszabású gyűlést rendezett a szegedi katolikus dolgozó-leány ifjúság a Katolikus Házban. Délután 3 órakor zsúfolásig megtöltötték a nagytermet azok a dolgozó leányok, akik Szeged minden részéből tömegesen jöttek, hogy résztvegyenek azon a nagygyűlésen, amely az ő ügyeikkel foglalkozott. Szeged valamennyi katolikus leányegyesülete képviseltette magát, a Dolgozó leánycsoportok pedig műsorszámokkal tették színessé a nagy leánygyűlést. A megnyitó beszédet Boris István segédlelkész mondotta, majd az ifjúság részéről szavalatok, beszédek és szavalókórusok következtek, amelyek nagy tetszést arattak. Az ünnepi beszédet Dr. Közi Horváth József, az A. C. országos titkára mondotta, aki a dolgozók életét nagyon jól ismeri és így nagy tudásával és tapasztalatával a lelkek mélyéig hatott beszédével. Lendületes beszédében többek között mondta, hogy a dolgozó lányok szervezkedésére azért van olyan nagy szükség, mert egy dolgozó leány magában semmi, sérelmét meg sem hallgatják, de ha egy hatalmas tábor fog össze a dolgozók érdekében, akkor biztos az eredmény. A leánysereg komoly figyelemmel hallgatta a rendkívül tartalmas és hatásos beszédet és színni nem akaró tapssal köszöntötte. — A záróbeszédet Rozmán Monika szociális testvér mondotta, melyben buzdította a dolgozó leányokat a további munkára, a vezetőket pedig kitartásra és hálás szívvel mondott köszönetet Dr. Közi Horváthnak fáradságáért. A nagygyűlés a kongresszusi himnusz eléneklésével ért véget. Az impozáns rendezés Hajtman Jolánta szociális testvér érdeme.

— Február 9-én rendezte meg a Belvárosi KLOSz hagyományos »Nefelejcs«-bálját a Katolikus Ház összes termeiben. A rendezőség fáradhatatlan munkásságának tudható be, hogy ez a bál felülmúlta az eddigi KLOSz bálokat. A termet zsúfolásig megtöltő fiatalság kitünő hangulatban kezdte meg az első táncot, mely a rendezőség gondoskodásából gyorsan és rendkívül ügyesen volt megszervezve. A »Nefelejcs«-bált, amely a farsang egyik legsikerültebb bálja volt, finom stílus, elegancia, katolikus derű és kitünő hangulat jellemezte. A bálon résztvevő fiatalság a reggeli órákig maradt együtt és egy nagyon kellemes est emlékével távozott a záróra idején. A rendezőséget hála és elismerés illeti.

— Tagavató ünnepség a szegedi KLOSz csoportokban. Február 20-án, vasárnap reggel 9 órakor lesz a szegedi KLOSz csoportok együttes tagavató ün-

nepsége a szent Imre kollégium kápolnájában. A szentmisét Dr. Kerkai József piarista tanár mondja és az új tagokat felveszi a KLOSz-ba, a régi tagok pedig megújítják fogadalmukat. A lélekemelő ünnepség után a Katolikus Házban asztalterítési versennyel összekötött közös reggeli lesz, melyen minden KLOSz leány résztvesz. A szép és érdekesnek ígérkező rendezés iránt igen nagy az érdeklődés.

— Nagyszabású mintagyűlést rendezett a rókusai Katolikus Legényegylet az összes szegedi legényegyletek bevonásával. A gyűlést az ifjúsági beszédeken kívül szavalat, énekszámok és szavalókórus tették élénkké. A központ részéről Solyvár György központi főtitkár mondott ünnepi beszédet, melyben ő is a hivatásrendi szervezkedést sürgette. A nagy tetszessel fogadott beszédet az ifjúság hosszas tapssal köszöntötte. Ezután Kerkai Jenő S. J. elnök mondotta el záróbeszédét, melyben több aktivitást kíván a munkásifjúságtól nagy lelkesedésük eredményeképpen. A mintagyűlés kiváló rendezése Magyar Károly s. lelkész, rókusai elnök érdeme.

— Az olasz eucharisztikus bizottság zárandokvonata május 22-én indul Budapestre és 30-án vissza Olaszországba. Az olasz zárandokok magukkal hozzák a római Mamertínus börtönben lévő feszület másolatát, melyet Budapest egyik templomában fognak elhelyezni. Az olasz bizottság közleményt adott ki, melyben írja, hogy a budapesti Világkongresszusnak rendkívül nagy jelentősége van, már csak Róma és Magyarország különleges kapcsolataira való tekintettel is. Ezek a kapcsolatok még XI. Ince pápa korába nyúlnak vissza, aki az akkori egész keresztény Európát táborba szóltotta Budavár visszavételére. Ez a világhértekezlet abban az időben zajlik le, mikor tőlünk keletre, Szovjetországban és nyugatra Spanyolországban az egyház ellen harcolnak az istentelenek.

— A brazilai államokban ezideig nem volt vallástanítás az iskolákban. Most akarják bevezetni, ha a szülők és a tanulók óhajtik. Kérdőívet bocsátottak ki, 111.753 felelet közül csak 17.675, azaz 13,81 százalék a veti el a vallástanítást, vagy semlegesen viselkedik, 3686 vagyis 3,25 százalék protestáns vallástanítást akar és 90.932, azaz 80,88 százalék katolikus vallástanítást követel.

— A közelmúltban tartotta Londenban az angliai katolikus szövetség szokásos évi lakomáját. A lakoma vendégei között volt Masirevich, Richard londoni magyar követ is. Southwark püspöke

meleghangú beszédében köszöntötte a magyar követet és kiemelte, hogy Budapesten lesz az Eucharisztikus Világkongresszus. A magyar követ megköszönte az üdvözlést és hangsúlyozta, hogy ez kettős szentév nekünk, mert a magyar királyság megalapítójának, Szt. István első királyunk halálának 900-ik évfordulója ez az év. E tény ritka és fényes alkalmat nyújt, hogy Magyarország kimutassa a katolikus világ közös eszméi iránti hűséget és szolidaritást. Magyarország kormányzója és népe minden tőle telhetőt elkövet, hogy méltónak bizonyuljon ehhez az ünnepi alkalomhoz. Ezután felolvasták Hinsley bíboros westminsteri katolikus érsek üzenetét is, ki többek között ezeket mondja: »A budapesti kongresszus az ima keresztes hadjárata lesz az egységért és a békéért. Komolyan remélem, hogy a világrések minden katolikusa, aki csak teheti, résztvesz ebben a hadjáratban.«

— Január utolsó vasárnapján volt a pápai Tudományos Akadémia ünnepélyes megnyitása. A Szentatya egyórás beszédet tartott, melyet az Osservatore Romano is közölt. A Szentatya érthető, világos hangon beszélt. Voltak pillanatok, mikor elgyöngült, illetve fátyolozottabb hangon beszélt. Ez inkább a megilletődésnek, mint a fáradságnak volt következménye. Hogy a hosszú beszéd mily kevésbé fárasztotta, az a körülmény bizonyítja, hogy a gyűlés után valamennyi akademikust bemutattaita magának, elsősorban a külföldieket és körülbelül 20 percig időzött körükben.

SZINHÁZ

A szegedi városi színház heti műsorát alant közöljük:

Szeged Városi Színház

Csütörtökön este

Mezei pacsirta

25-ik jubiláris előadás. Filléres helyárak

Pénteken este

Macskazene

25-ik jubiláris előadás. Filléres helyárak

Szombattól minden este és vasárnap d. u.

Sz. Patkós Irma felléptével

YASA

Márkus Alfréd és Harmath Imre
új eredeti operettje.

DÉLUTÁNI ELŐADÁSOK

Szombat Ifjúsági előadás. Filléres helyár

Jézusfaragó ember

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, temetéseket jutányosan válllok a mai nehéz viszonyoknak megfelelően, a m. államvasutiak Takaré- és Segélyszövetkezete, valamint a Frontharcos, Turul és Baross Szövetség tagjainak 10 százalék engedmény, a „Nemzeti Takarékoság” könyvbevásárlási helye. Sirkoszoruk legolcsóbban kaphatók.

Szíves pártfogást kér:

Csabay Dániel temetkezési vállalkozó
SZEGED, Takaréktár-utca 2. szám. Telefon 22—88.
 Lakás: Halász-u. 11. sz. — Telefon: 30—75.

Ha kitünő keresztény ujságot akar olvasni, fizessen elő a

Nemzeti Ujságra

Ifj. Klamár Ferenc

műasztalos

S Z E G E D

Kecskeméti-utca 15/b. szám

Modern butorok

készítése

Régi butorok alakítása és butorfényezés.

Kedvező fizetési feltételek mellett.

Különleges író és írógépasztalokat, iratszekrényeket, kartotékdobozokat és szekrényeket, irodai és iskolai szereket, versenyen kívüli minőségben és árban gyárt

WIRTH és RENGEY

írógép és irodaberendező vállalat asztalosárugyára
 Speciális töltőtoll üzlet és javító műhely

Minden este 6 óra után kaphatja Szegeden 6 fillérért a

budapesti UJ NEMZEDÉK
 keresztény riportlapot.

DUGÁSZ

FEST, TISZTÍT

Üzlet: Károlyi-u. 3. Üzem: Tápéi-u. 7/b

KATOLIKUSOK

vásárlásnál, rendelésnél pártoljátok az itt felsorolt szegedi cégeket, itt kaptok a legjobbat és legolcsóbbat!

Butorcsarnok: Asztalosmesterek Butorcsarnoka
 Szendrényi Géza és Tsa. Dugonics-tér 11. sz.

Fehéreműek és vászonkereskedés Csonka család vőfélyboltja Klauzál-tér 9.

Cipész. Kocsárdi (Kleinessel) Ferenc, Gr. Apponyi u 18.

Írógép: Wirth és Rengey, Széchenyi-tér 5.

Kézimunka: Fáy Margit, TiszaL.-kört 57.

Órás, ékszerész: Csury Ferenc, Kárász-u. 16.

Ruhaáruház: Szécsi Ferenc, Csekonics-u. 4

Vasárúk: Farkas Imre vaskereskedés Szeged, Valéria-tér 13.

Diáksapkák

az összes iskolák részére

magyaros

zsinorzásu

diákruhák

készen és méret után

ruházat zsinorzatok

Cserkészfelszerelések

RIERNÉL

Szeged, Klauzál-tér 5.

Országos ipari kiállításon 9 aranyéremmel kitüntetve.
 Magyarország ezüstkoszorus mestere

CSURY FERENC

ÓRA-, ÉKSZER SZAKÜZLETE

Kész toronvórák **Szeged** A Fogadalmi templom és a dóm-téri
 alandóan raktáron. Alapítva 1911-ben zenélő óraműtervezője és készítője

Üzlet: Kárász-utca 16. sz. Telefon: Automata 28—69.

Felelős szerkesztő:
 vitéz Máriaöldy Márton dr.

Felelős kiadó:
 † Zehntbauer János.

Szegedi Uj Nemzedék Lapv. Rt.
 Felelős üzemvezető: Arady Lajos

T.M.Kir. Ügyészszég
 Szeged.

Támogassa a kat. sajtót.
 Fizessen elő a Katolikus Alföldre